

A cáki gesztenyéstől a Farkaserdőig

Az OEE Vértesi Helyi Csoport szakmai útja Vas megyében

Korábbi meghívásnak eleget téve, az OEE Vértesi Helyi Csoportja szeptember első hetében szakmai tapasztalatcserére érkezett Vas megyébe, hogy közelebbről ismerkedhessen meg a Szombathelyi Erdészeti Zrt. működési területével, természeti és kulturális értékeivel.

A kétnapos program vendéglátóink szombathelyi központjában Bugán József vezérigazgató köszöntőjével, majd Bakó Csaba erdőgazdálkodási igazgató cégbemutatójával vette kezdetét. A társaság központját is magában foglaló Saághy István Közparkban tett séta után a Kőszeghez közeli cáki műemlék pincesorhoz látogattunk, ahol a nyolc zsüpfedeles, hajdani borospince közül néhányat szőlészeti-borászati múzeumnak rendeztek be.

Következő állomásunk Kőszeg volt. Lelkes idegenvezetőnk elkalauzolt bennünket a Jurisics-várhoz, majd a gótikus és barokk stílusjegyeket egyaránt mutató Szent Jakab-templomhoz. Sétánkat folytatva a város patinás épületei mellett megtekintettük a Hősök kapuját, a Fő téren található neogótikus stílusú Jézus Szíve-templomot és a Szentháromság-szobrot is.

Kőszeg hangulatos utcácskái után Tompa Miklós erdészeti igazgató vezetésével a várost körülölelő erdőségekre kalauzoltak minket vendéglátóink. A Stájer-házaknál hegyvidéki környezetben tálalt, finom töltött káposztától jólakotán a Kőszegi-hegység élővilágát

és a térségi erdőgazdálkodás történetét bemutató Erdészeti Múzeum kiállítását járhattuk körbe. Az erdészeti erdei iskolában tett rövid séta után egy bükkös felújítást tekintettünk meg. Az erdőrészlet „kálváriáját” Pernes Balázs és Németh János műszaki vezetők ismertették. A történet egészen 1992-ig, a részlet növedékfokozó gyéritéséig nyúlik vissza. Már akkor felvetődött a kollégákban – látva az erőteljes újulatot –, hogy a felújítást elősegítő bontóvágást lehetne, kellene végezni. A szomszédos osztrák birtokokon a bükköt 80-90 évesen vég-használják, amikor a faanyag műszaki tulajdonságai a legértékesebb választékok termelését teszik lehetővé. Nálunk azonban a törvényi, hatósági korlátozások miatt 120, de akár 140 éves korig is tartani kell az állományt. A hazai vi-

szonylatban kiváló termőhely ellenére az álgesztenyesedés mértéke ebben a korban a faanyag piaci értékének drasztikus csökkenését okozza. Az 1 ha-os kontroll parcella kiválóan mutatja, hogy mi történik, ha hosszú idő után sem valósulnak meg a megfelelő, az erdő felújítását elősegítő fahasznalatok.

Szinte mesebe illően szép, szerpentines, kiváló minőségben felújított erdészeti úton haladtunk tovább. Nem véletlen, hogy ki kell emelni az út minőségét, mert a következő megállónk témáját is ez adta. A Hármaspatak térségében 2009 júniusában igen szélsőséges időjárási eseményeket regisztráltak a környező meteorológiai állomások. Egyetlen nap alatt 120 mm csapadék esett (Kendig-csúcs, 2009. június 24.), s a felszínen összefolyó vizek intenzitása is egészen szélsőséges értékeket ért el. Ekkora mennyiségű csapadékot egyetlen állomány sem képes felfogni, legyen az idős, lábas erdő, vagy épp fiatalos. A völgyzáró gáton kiszállva az autóbusszunkból, az alattunk békésen csörgedező kis patakot látva el sem tudtuk képzelni az akkori állapotokat. Azon a júniusi napon a víz embermagasságú átmérőjű átereszeket, betontömböket zúzott szét és vitt el kilométernyi távolságokra. Az új technológiával, gabionos elemekből felépült gát remélhetőleg kibírja majd ezt a fajta terhelést is, mely egyértelműen az egyre gyarapodó szélsőségek számlájára írandó. A kérdés már nem az, hogy változik-e a klíma, inkább az, hogy

Szombathelyi erdészcollégák bükkös felújításban

miként készülünk fel az ilyen előre nem tervezhető eseményekre!

A napot egy hangulatos csárdában, kellemes muzsika mellett, kiváló vacsorával és baráti beszélgetéssel zártuk.

Másnap reggel Sárvárra utaztunk, ahol a város szívében található Nádasdy-vár udvarán Nagy László és Zsuppán Ernő műszaki vezetők köszöntötték csoportunkat. A Sárvári Erdészeti Igazgatóság bemutatását követően látogatást tettünk a Nádasdy Ferenc Múzeum egyedülálló freskókkal díszített termeiben és képet kaphattunk a vár történelméről is. A kíváncsibbakra a vár tornyába vezető falépcsőkön a felső toronyszobába érve vethettek pillantást a városra és a várudvarra.

Gyönyörű, késő nyári időben, szinte szüreti hangulatban kapaszkodtunk fel a Ság-hegy tetején található múzeumhoz. Ott igazán tartalmas előadást hallottunk Döme László erdész kollégánktól az évmilliókkal ezelőtt zajló vulkáni tevékenységről, a szőlőtermesztés térségi jelentőségéről, hagyományairól, az ott élő emberek küzdelmes életéről, a bazaltbányászat történetéről. Az 1,3 milliós vagonnyi kibányászott bazalt bizony jelentősen megváltoztatta a hegy

domborzati viszonyait, a rajta levő növény- és állatvilággal együtt. Mára csak foltokban maradtak fenn a jellegzetes karsztbokor erdei társulások, amelyek Vas megye első tájvédelmi körzeteként méltán védettek 1975 óta. A környék természeti értékeit interaktív módon bemutató múzeum megtekintése után kellemes sétával kapaszkodtunk fel a hazánk talán legszomorúbb történelmi pillanatának örök mementót állító Trianon-kereszthez, és elhelyeztük az emlékezés koszorúját.

A következő megállónk a komoly erdészettörténeti múlttal rendelkező Farkaserdőbe vezetett. Schberg Lőrinc erdőtanácsos sírja körüli állományok „meséltek” nekünk elődeink munkásságáról. Napjainkban is ez a hely a gyertyános-tölgyesek felújításának etalonja az országban, még akkor is, ha a rendszerváltás előtti szovjet katonaság tevékenysége itt-ott nyomot hagyott az állományokban. Hála a felkészült utódoknak, a „sebek” gyorsan gyógyulnak. Az újabb erdőtervek a tarvágásos felújításokkal szemben a fokozatos felújítógásokat, illetve a szálaló üzemmódravaló áttérést helyezik előtérbe. A sírtól nem messze levő megállónkon egy lé-

kes, természetes felújítást tekinthettünk meg. A fényviszonyok helyes „beállítását” a legfontosabb feladat. Hiszen az újulat megjelenéséhez fény kell, míg a fakitermelés után visszamaradó állomány törzsének árnyékolásra van szüksége. Horváth István kerületvezető erdész kiemelte, hogy megfigyelése szerint még az egyes egyedek közt is eltérés mutatkozik abban, hogy mennyi alvó rügy „aktivizálódik”. A helyes fényegyensúly megtalálása nem könnyű, de szép szakmai feladat. A Hidegkúti Vadászaháznál a farkaserdei erdész-elődeink kopjafájánál koszorúzással és az erdészhimnusz eléneklésével fejeződött be programunk szakmai része.

A vadászaházban igencsak ízletes ebéd után Encsi Csaba, a Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgató-helyettese megköszönte Bakó Csaba erdőgazdálkodási igazgatónak a kétnapos szívélyes vendéglátást és a tartalmas szakmai programokat. A jó hangulatú, baráti beszélgetést követően az OEE Vértesi Helyi Csoportja szép élményekkel gazdagodva indult haza.

Szöveg, kép: **Rapp Andrea, Boglári Zoltán**
OEE Vértesi HCs.

Magyar bravúr a STIHL Timbersports VB-n

Október 25-26-án, a Németországban megrendezett STIHL Timbersports világbajnokságon találkozott a favágók elitje, hogy összemérjék erejüket a különböző látványos versenyszámokban.

Már a kvalifikációs verseny is remekül alakult a magyarok számára. Jubász István az első versenyszám, az underhand chop után még csak a 12. helyen állt. Ezután egyre jobb eredményt ért el, biztosan lépett előre az összesített helyezésekben, és az utolsó előtti versenyszámban már a második helyen állt a francia Gilles Giguet mögött. Az utolsó versenyszámban, a hot saw-ban remekül kapta el a lendületet, és 8,26 másodperces eredménnyel végül átvette a vezetést, így az első helyen tudta magát kvalifikálni a főtáblára!

A csapatversenyeken a magyar csapat az alábbi összeállításban vett részt: Strubel József a. Dedi (stock saw), Gyapjas Norbert a. Gyapi (standing block chop), Jubász István (single buck) és Rittlinger Róbert (underhand chop). A versenyben az első forduló legjobb 12 eredménye kerül be az esti

döntőbe. Az egyenes ági kiesési rendszerben működő döntőben a magyar csapatnak sajnos nem sikerült a vigaszágon sem a bejutás, összesített eredményként a 17. helyen végeztek. Az újzélandi csapat remek versenyzéssel szerezte meg az első helyet, a második helyen pedig Ausztrália végzett.

Az egyéni döntőre is teljesen megtelt az aréna, több mint 5000 néző parádés hangulatban szurkolta végig a versenyt. Az ausztrál Brad De Losa szinte végig uralta a mezőnyt, három versenyszámban is a legjobb időt sikerült elérnie. Végül 77 ponttal ő lett az új világbajnok.

Juhász István 4 éve kezdte el pályafutását a STIHL Timbersports sorozatban, bár a hagyományos fakitermelő versenysorozatnak 2006 óta aktív résztvevője. Már az első évben (és azóta minden alkalommal) kiharcolta magának a főtáblára jutást, mely szenzációs eredmény, a sportág történetében egyedülálló. Nincs még egy ember a világon, aki egyéniben egyszerre van a legjobbak között mind a hagyományos, mind a Timbersports© versenysorozatban. Azzal, hogy István a döntő második fordulójába a legjobb tíz közé is beverekedte magát, sporttörténelmet írt. Az ötszörös vb-győztes Jason Wymyard idejénél is jobb springboard eredménnyel kiérdemelt 7. helye pedig elképesztő teljesítmény.

Forrás: Andreas STIHL Kft.